

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Capvt IIII

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

quasi qd. an constituitur precise per ipsam entitatem divinae
 volitionis necessariae nec ne; ita qd. dicitur de huiusmodi
 acceptatione, poterit dici etiam de ipso actu divinae volitionis directae
 quare conclusio praedicta acceptationis huius volitionis reflexae ad nihil
 potius inseruit.

CAPIT. III.

Per quid constituitur actus Dei liber?

Superioribus capitulis sentias de actu Dei libero, quas falsas arti-
 tramus, reiectimus; iam vero, quod vno iudicio de illo sentiendum
 esse definimus.

dicendum e actum sine operetur Dei liberum
 fortiter e actum intrinsecum divinae volitionis, qua necessario
 Deus vult vel amat seipsum constantem obiecta extrinsecum, sine
 qd. eodem modo, actu volitionis Dei liberae solum dicit in
 rebus realem perfectionem actu divinae volitionis, extrinsecum vero
 connotat casualitatem contingentem qua Deus est aliquid operatur
 in tempore; quemadmodum actu divinae serie liberae, ut supra dix-
 imus, intrinsecum e in rebus solum dicit realem e necessarium per-
 fectionem illationis divinae qua seipsum illigit, extrinsecum ha-
 connotat veritatem obiecti contingentis. In hac re conveniunt
 S. Thomas 1. parte 2. 22. art. 3. ad 2um. 2. lib. 1. contra
 gentes cap. 26. et alibi n. raro; Scotus in 3mo dist. 29. 2.
 iuxta Averroem. Albertus 1. parte 2. 22. memb. 1. Cap. 2. in
 1mo dist. 2. 2. art. 2. Bellarminus tom. 3. lib. 3.
 de grae e libero arbitrio cap. 17. 2. quare. ad 1um. Sturium,
 2. 2um argu. Piquet disp. 30. cap. 2. Molina 2. 2. art.
 2. disp. 2. Valentia disp. 1. 2. 2. puncto 4. Krubal disp.
 54. cap. 3. Granada disp. 3. sect. 3. Becanus cap. 11. 2.
 voluntate Dei 2. 4. Maron tract. 3. disp. 4. cap. 2. 2. 2.
 et alij complures ex antiquis e recentioribus apud eundem auctorem
 ibidem.

Propositio. qd. actus liber divinae volitionis e
 actus vitalis e immensus subtilis divinae e in rebus necessario
 dicit perfectionem intrinsecam e realem divinae volitionis, qua per-
 fecho e tota necessaria, ut supra ostendimus e contra Cicilianum
 e cum actus Dei liber, nec primum id qd. ipse importat. Deo
 intrinse-

intrinsicum, sit ois necessary, e nihilominus ipse actus liber. 97.
dicatur contingens, sequitur eum e. contingentem eodem modo
actus Dei extrinsecus, qd dicitur actus imperatoris connotatur. e in ob-
ligo, ut e. conclusio probata bene intelligitur, nonnulla ex Petro Arabel
Magro meo disp. 54. cap. 4. ubi rem presentem meo quidem
iudicio melius quam veligi explicavit, advertenda sunt.

Primo a. advertendum e quando agens operatur
duo in eius operate, reperiri; alterum e causalitas sive actio qua
operatur, quae e, quasi via ad effectum; alterum e ipse terminus
actionis, qui n e fieri alterius sicut e actio, sed e ad cui convenit
e. factum, ex his a. dicitur causalitas agens immediata, e
sepe connectitur cum agente, terminus nominis mediante causalitate
per quam terminus ab ipso agente procedit.

Advertendum e 2do nos in propositione n dixisse
actum Dei liberum connotare existentiam termini vel bonitate
eiusdem termini, qui libere proceditur, sed quam operacem vel
causalitatem originatam ad existentiam eiusdem termini vel eius bo-
nitatis. Qd a. huius rei e. qd licet actus divinae voluntatis, qua-
tenus e actus voluntatis, habeat fieri in bonum ut bonum e, quoni-
am in actus liberae voluntatis Dei fieri debet per aliquam effectua-
tiam ad causam existentiam sua obito, deo connotatum liberae
voluntatis Dei debet e. illud idem per qd Dei voluntatis fieri
ad dandum e. suo obito, hoc a. proprie, e. formaliter n e terminus,
sed causalitas e actio per quam iter in suum terminum e obitu.
praeterea ratio eiusdem rei e, etiam, qd actus liberae voluntatis Dei
formaliter e actualis e immediata e terminatio indifferens
sive libertatis divinae voluntatis, quae praetelligitur indifferens
ad volendum e. n volendum sive nolendum, e deo connotatum
liberae voluntatis dei debet e. illud qd immediate pertinet ad deo-
minacem pota, atqui actualis causalitas immediata comparatur ad vo-
luntatem Dei indifferens, quam terminus qui media causalitate ab
ipso agente procedit e. voluntas Dei libera debet connotari per illam
causalitatem magis immediate a Deo procedentem tanquam per con-
notatum, n. a. per effectum qui e terminus eiusdem causalitatis.

Advertendum e 3tio hoc e. discrimen inter
actum complacentiae Dei necensens Dei de re potabili, et actum
voluntatis liberae, qd actus complacentiae necensens nihil aliud
connotat quam potabilitatem sive n implicatiam rei vel boni-
tatis create quae pota amari a Deo, actus a. divinae voluntatis
liberae n idem connotat bonitatem potabilem, sed etiam Dei operacem
vel

vel actionem intrinsece ordinatam ad existentiam talis boni-
tatis, siquidem n̄ p̄ talis operis contingenter eē futura, quin
intrinseca p̄fectio divina voluntatis sit actualis volitio eius-
dem operatis & effectus, ad cuius bonitatis existentiam operis in
tempore ordinatur, atq; hoc p̄ explicari exemplo, nam quemad-
modum divina scia ex suo obiecto primario & actuali eē infinita
representatio veritatis, ita etiam Dei volitio ex suo obiecto primario
& actuali aeterna & infinita volitio bonitatis amabilis, ac
p̄vidna, quemadmodum scia Dei atq; velle superaddito eē represen-
tatio veritatis si ignora h̄c veritatem, ita etiam Dei volitio eē
actualis de qua eē aeterna volitio illig ad p̄ operis divina diri-
gitur, siquidem h̄c operis ita immediate oritur ex indifferentia
divinae volitionis, sicut immanens operis n̄r volitionis oritur
ex n̄r voluntate.

Ex dictis .a. colligitur ad Dei voluntas ad res
futurae tanquam ad obiecta prius habe terminetur quam ipse
habeat rationem entis futuri, p̄ quia ut divina voluntas illigatur
terminata ad aliq̄ bonum, tanquam ad obiecta, sufficit expressis eē
operis intrinsece eē ex n̄a n̄a tendens ad existentiam talis boni
eē ad eam ordinata a divina voluntate, sed huiusmodi causalitas
eē n̄a prior nimirum prioritate a quo, quam sit effectus qui eē
eius terminus & divina voluntas prius aliqua reā terminatur
ad huiusmodi effectum tanquam ad obiecta volitum quam ipse effectus
h̄at rationem entis futuri; porro huiusmodi prioritas eē realis in ali-
quibus nempe in rebus in quibus terminus actionis ab ea desin-
gitur ex n̄a rei, siquidem in his terminis divina voluntatis
ad effectum sive ad obiecta, vtpote contributa per actionem, reuera eē
prior, quam terminus vel effectus h̄at rationem entis futuri. in aliis
vero in quibus terminus eē iustificatus cum actione, terminatio
divinae volitionis solum eē prior virtualiter sive r̄de cum
finito in re.

Quarto advertendum eē plures effectus produci
sive provenire a Deo ad quorum existentiam Deus prius
adhabet aliqua media, sicuti v. g. ad productionem fidei subtra-
his p̄cedunt dispositiones, terminando eē divina volitionis ad
huiusmodi effectus tanquam ad obiecta, n̄ solum eē prior quam huius-
modi effectus illigantur futuri, sed etiam antequam illigantur
futuro p̄ actus per quem proxime eē immanens, quoniam effectus
separantur, siquidem connectis actionis & causalitatis per quare
adhibentur media ad effectum, p̄t ea sufficiens ut divina voluntas
actu

acta terminetur ad effectum v.g. ad formam substantialem, prius 98.
quam forma substantialis eius productio habet rationem entis futuri.

Ex dictis colligitur quod res quae a Deo efficiuntur
vere & proprie in sensu caeli dicuntur futura, quia Deus vult
illas esse futuras; ratio est, quia terminatio divinae voluntatis ad ipsas
non solum est prior quam illae habent rationem entis futuri, sed etiam
est prior ordine causalitatis, ratio, actionis connotate a libera Dei
voluntate, quam actionem includit, quae ipsam rem futuram ut
terminum suum respicit, contra vero haec terminatio divinae
voluntatis ad res creatas tanquam ad obiectum prior est quam ipsae
res habent rationem entis futuri, hoc circa non fit, quia ideo divinae
voluntatis terminetur ad rem futuram quia ipsa est futura.

Denique advertendum est primam causalitatem sive
primam actionem Dei, quae nihil prius a Deo procedit, ideo quidem
est futuram quia Deus vult illam esse futuram, sed alia ratio vel
in alio sensu supra non ostenditur, nam quando de eiusmodi actione
dicitur deo et futura, quia Deus vult illam esse futuram, significat
illam esse futuram ^{solum} ^{quod} ex vi ipsius divinae voluntatis sive
ex vi solius perfectionis intrinsecae divinae voluntatis, quam
in recto importat divina voluntas libera, quae regressa est prior quam
sibi futura ipsius operante, quemadmodum est. quando voluntas creata
dicitur velle aliquid per voluntatem liberam quia vult, non significatur
aliquam voluntatem esse eandem alterius voluntatis, sed tamen nulla
aliam esse voluntatis eam, nisi ipsam liberam primam creatae
voluntatis, quae pro sua libertate, et absque illo antecedente est apta
ad volendum et nolendum sive ad elicendam voluntatem et
elicendam voluntatem, ita etiam eam dicitur prima Dei actio
sive causalitas deo et futura, quia Deus vult illam esse futuram,
significatur solum divinam voluntatem pro sua libertate absque
interveniente alio alterius rei esse eandem primam actionis sive causalitatis
futurae, quemadmodum etiam Anselmus lib. de casu diaboli
cap. nonult. interrogat cur homo velit, et respondet nullam aliam
causam procedere voluntatem humanam, nisi deo velle posse, et con-
trahit hominem velle non nisi quia vult, huiusmodi est voluntas nisi
nullam aliam habens eandem nisi ipsam voluntatem; ceterum si lo-
quamur de re rebus quae possunt primam Dei actionem sive causalitatem
consequenter etiam in sensu caeli est, ut dicitur, positivus, ratio
creati connotati recte dicitur res esse futura, quia Deus vult
eam esse futuram, non aliter ideo Deus vult rem esse futuram quia
res est futura, sicut est daretur circularis, sicut enim sicut voluntas
creata

creata precise secundum se e[st] e[ss]e sua volitionis, ita voluntas Dei
secundum se e[st] e[ss]e futurationis rei, e[st] q[ui] precise secundum se pro
sua libertate sit e[ss]e terminatio sine prima sua actione at extra,
in qua consistit ratio terminatio divina volitionis libera.

Obijeres imo: actus liber Dei sine libera mundi
voluntate v. g. ut e[st] talis actus, debet e[ss]e actus vitalis e[st] immanens
& n[on] solum volitio sed etiam quatenus e[st] volitio talis obijci debet
& e[ss]e Deo intrinseca & p[er] completur finaliter per aliquis Deo ex-
trinsecum, in ratione volitionis talis obijci.

R[es]p[ond]o distinguendo h[anc] libera volitio mundi ut e[st] talis
debet e[ss]e actus immanens e[st] vitalis inadeguato, sine secundum specifi-
onem quam dicit in recto adguate, hoc e[st], etiam secundum q[ui]d
imparat connotative e[st] in obijcto sine secundum terminacionem ad
tal[em] obijctum particulare Deo extrinsecam nego h[anc], quamvis enim
volitio creata adguate, ut vitalis e[st] q[ui]d identificatur cum ipsa sua
terminacione ad obijctum, volitio in Dei libera n[on] p[otes]t e[ss]e adguate, nempe
secundum via qua e[st] de conceptu volitionis divina libera, imma-
nens e[st] vitalis, q[ui]a quatenus e[st] libera necessario debet importare ali-
quid contingens, cum a. oia in ipso existentia sint necessaria
& nihil contingens in Deo p[otes]t habere locum, contingens impor-
tatur a volitione Dei libera, hoc e[st], e[ss]e terminatio ad tale obijctum
necessario debet e[ss]e Deo extrinseca, e[st] per consequens huiusmodi
terminatio n[on] p[otes]t e[ss]e quid v[er]o vitale vel immanens in ipso Deo, ad
distinctionem habet edentis distinguo consequens, e[st] nego potestatem
consequentiam.

Dices: nec sicut volitio in cuius dicit terminacionem
in coram aliis obijctis, ita volitio in particulari dicit terminacionem
aliquam in particulari, atqui huiusmodi terminatio divina volitio-
nis nihil e[st] aliud quam illius tendentia in obijctum, hoc identificatur
cum eo q[ui] principaliter dicit ipse divina volitio libera, significan-
tem dicitur volitio e[st] tendentia in obijctum & ipsa tendentia sine
terminacione divina volitionis debet e[ss]e, vitalis, e[st] consequenter Deo
intrinseca e[st] immanens, ac proinde n[on] p[otes]t e[ss]e Deo extrinseca, ut di-
citur.

R[es]p[ond]o negando illam partem minoris, nempe q[ui]d termi-
natio divina volitionis ad obijctum sit ipsa tendentia in illud, significan-
tem ipsa Dei voluntas sine volitio Deo intrinseca q[ui] suam infinitam
p[er]fectionem vel actualitatem in ratione volitionis, quantum e[st] ex se,
e[st] tendentia in e[ss]e obijcti volibile increatum e[st] creatum, sicut e[st]
divina illius q[ui] suam infinitam p[er]fectionem vel actualitatem
in ratione

in rade illibonis & cognationis, quantum e ex se, e representatio 99.
 cuiuslibet veri in rebus & creati, & e tendentia in alio, & sicut
 Deus nos sine immunitatis, quantum e ex se, coexistit cuiuslibet
 patio reali & cuiuslibet creature, ac prout e, quemadmodum, cog-
 nitio Dei infinita per hoc qd obitu hat in se veritatem, ultimo
 completur & determinatur ut tensat in ipsum se per hoc qd exist-
 tal creatura vel patium reale. Deus ultimo determinatur
 ut illi coexistat & sit in illo, licet scilicet aliquot n sit in
 patio imaginariis nec ante mundi creatioem est illi; ita etiam
 Dei cognitio per ipsam nam terminacoem vel actionem ad extra
 ultimo determinatur ut tensat in effectum volitum, ac prout e,
 tendentia drame volitionis in obitu e immanens, vobis, & in-
 trinaca ipsi Deo & eius volitioni, terminat a sine ultima & e
 terminat illic ad tale obitu e Deo extrinseca, licet terminat
 & determinat volitionis creata ad tale obitu, sit cum ea identi-
 ficata. Similis obrectio fieri potest contra etiam Dei libertatem que
 eodem sermo modo soluenta erit, ut per se pat.

Ex dictis colligitur actum Dei liberum, quoad
 nam entitatem intrinsecam sine quoad id qd importat in recto,
 n e scilicet liberum, sed necessarium, cum sit identificato cum
 ipsa Dei entitate, qua n e indifferens ad eadum & n e eadum, sed
 necessario e, est tñ scilicet liberum quoad connotatum sine.
 quoad ipsam terminacoem, quidem ea cum immediate & sequa
 procedit a voluntate Dei, si videlicet sermo sit de terminacoem
 diuine volitionis constituta per primam actionem a Deo proce-
 dentem modo supra explicato, sicut nra volitio libera imme-
 diate e sequa procedit a nra voluntate, debet e scilicet scilicet
 immediate, sive, primo e per se libera, quemadmodum etiam
 simul de ead nra volitionis productio, in qua consistit pri-
 mum libertatis exercitium, e primo e, per se libera.

Obiicitur 2do: si actus Dei liber completur per
 terminacoem Deo extrinsecam etiamliber importatam, sequi-
 tur volitionem creandi mundum n fuisse in Deo ab eterno,
 sed consequens e falsum qd e in rade sequitur. Minor n
 indiget probaoe, qd quicquid Deus voluit, ab eterno voluit.
 Scriptura ma: pti qd diuina volitio mundi etiamliber (licet con-
 notatur e in aliquo) importat, actionem mundi productiuam,
 huc a n fuit ab eterno & volitio mundi n fuit ab eterno,
 eo qd ab eterno n fuerunt ora que st de intrinseca rade
 diuine volitionis creandi mundum.

R

Quo negatio sequelam maioris, nam cum dicitur actu
Dei liberum, volitionis mundi fuisse ab eterno, tñ signi-
ficatur de qđ in recto importat volitio mundi fuisse ab
eterno, ita vt vis verum dicere volitionem mundi fuisse
ab eterno, licet n̄ de id qđ concurrat ad constitutivam
volitionis mundi & ad denominandum Deum volentem
creare mundum fuerit ab eterno, sicut etiam nunc n̄
vt oia que concurrunt ad denominandum solem eē tem-
poris, priorem Anti-Christo, siquidem nunc n̄ existit Anti-
Christus qui tanquam connotatum concurrat ad denomi-
nationem illam, & tñ verē dicitur solem eē priorem Anti-
Christo.

Quo si dicas Deum velle mundum quoad totam
suam realitatem n̄ fuisse ab eterno & verē ab eterno n̄ fuisse in Deo
effectus formalis actus liberi volendi creare mundum, ac proinde nec ab
eterno Deus fuit volens creare mundum.

Quo Deum velle mundum verē & formaliter n̄ fuisse ab
eterno quoad totam realitatem quam importat, siquidem ab eterno n̄
fuit actio productiva mundi, quae connotatur, & in obliquo importat
ab ipsa divina volitione mundi libera & eius terminatam consti-
tuit. nihilominus fuit ab eterno virtualiter & approximatē,
quatenus ex eo qđ ab eterno erat futura etiam ante creatam
mundi nondum erat formaliter, tñ erit ac si actu & formaliter
est, vt est ex eo qđ cum eet futura extra divina tanquam species
intelligibilis impressa illam representabat diuino intellectui, & ab eo
cognoscebatur perinde ac si eet actu & formaliter, ac proinde mirum
n̄ e qđ etiam nondum existeret formaliter, determinaret tñ voli-
tionem diuinam vt actu tenderet in ipsam mundi existentiam,
ita vt Deus verē ab eterno fuerit actu volens mundi existitiam
pro tali tempore.

Obijeres Tho: si actio Dei ad extra ultimo
completeret volitionem Dei liberam, eadem actio deberet eē formaliter
& immediate, nunc primo & per se libera, sed hoc e falsum & .
Sopela ma: pti: qđ actio Dei liber n̄ e liber siue, contingens rade
pfectionis Deo intrinseca quam ipse dicit in recto & debet eē liber
& contingens rade actionis connotata, ac proinde eadem actio
debet eē primo & per se libera. Minor pti: qđ actio mundi
productiva v: g: n̄ e actio Deo intrinseca & immanens, sed
transiens & externa respectu diuinae voluntatis, ac proinde n̄
sit eē libera aut voluntaria primo & per se, sed tñ rade actus
voluntatis

voluntatis a quo imperatur, quemadmodum motus externus
manus & actus fieri n̄ e primo & per se liber, sed tm̄ mediate
& rade actus interni n̄re voluntatis a quo procedit.

Re hanc objectionem contendere, ut per se p̄t, nul-
lam actionem, qua n̄ sit formaliter volitio, p̄c. eē primo & per
se liberam, hoc a. falsum e in actione divina, imo e in actione
humana iuxta eorum opinionem, qui actum vitalem dēstina-
gunt ab actione qua proceditur, p̄nta e. huiusmodi sentētia
evidenter sequitur prohibitam actionem, nempe qua proceditur
actus volitionis humana libera, eē primo & per se liberam, & tm̄
formaliter n̄ e volitio, cum n̄ sit actus vitalis, sed e volitionis pro-
ductio; negamus igitur minorem objectionis, q̄a licet n̄re iudi-
cio ois actio ^{humana} ~~creata~~ primo & per se libera, verū sit volitio, acc-
tio tm̄ divina ad extra, licet n̄ sit formaliter volitio, p̄t eē imo
& per se liberam, eo q̄a per se primo e immediate, p̄ndeat e cau-
setur a voluntate divina, sicuti n̄re volitio primo e immedi-
ate causatur a n̄re voluntate.

Obijciens q̄to: si motus existentia v. g. com-
plet Dei voluntatem in rade volentis mundum existeres,
sequitur veras eē has duas propositiones: ideo mundus e, q̄a
Deus libere vult mundum eē, ideo Deus libere vult mundum
eē, q̄a mundus e, sed hoc e falsum, nam in illis propositioni-
bus continetur circulus manifestus, utq̄ ex illis tandem inferri
p̄t, q̄a ideo mundus sit q̄a mundus e, & mundus sit n̄re prior
p̄cipio e. sequela ma: quoad priorem partem p̄t: q̄a divina
voluntas e causa existentia mundi & vera e haec propositio: ideo
mundus e q̄a Deus vult mundum eē. Eadem sequela quoad
posterioiorem partem p̄t: q̄a existentia mundi complet voluntate-
tem Dei in rade volentis existentiam mundi & vera e haec
propositio: ideo Deus vult mundum eē, q̄a mundus e.

Haec est insolubilis, & in rade rade cur Deus libere
volit aliquis vix p̄c. vitari circulum, e. quamvis assertat cer-
tissima rade explicari p̄c. quid in hac re n̄ sit, nempe q̄a
actus liber, nullam Deo operandoat p̄fectionem intrinsecam,
adit tm̄ q̄a explicare, quid sit verū eē difficillimam, aut etia
pro hoc statu impossibile.

Quid e. negando seq. ma: nam illa quidem
propositio: ideo mundus e q̄a Deus libere vult mundum eē, e
vera, eo q̄a Dei voluntas completur in rade libera volitionis
mundi

mundi n̄ per mundum ipsum vel eius existentiam, sed per
actionem liberam mundi productivam a Deo immediate
precedentem e ipsi mundo n̄a priorem, quare sicut verum e
dicere: ideo mundus e q̄a producitur a Deo, ita etiam verum
e dicere: ideo mundus e q̄a Deus vult mundum eē; contra verum
falsa e illa propositio: ideo Deus vult mundum eē, q̄a mundus
e, signis em mundum eē vel exidere e aliquid n̄a posterius
ipsa actione mundi productiva, quae e ultimam complemen-
tum divine voluntatis in rade libera volitionis mundi, e
per consequens mundum eē vel exidere e n̄a posterius ipsa
libera volitione mundi, atq̄ dicere n̄ p̄t assignari pro rade
vel rade cur Deus velit mundum eē, neq̄ pro constitutivis
ipsis libera volitionis mundi.

Præc. cum Valentino de Erige dicitur. j. b.

n. 24. e. reg. responsione n̄a difficultatem n̄ soluit sed trans-
ferri, nempe a termino actionis n̄e a mundo ad ipsam actionem
mundi productivam, siquidem si actio productiva mundi complet
firmam voluntatem in rade volentis mundum ^{exidit} ^{exidit} eē veras
habet duas propositiones: ideo actio mundi productiva exidit, q̄a
Deus vult illam exidere et ideo Deus vult actionem mundi pro-
ductivam exidere, q̄a actio illa exidit. Et adhuc sequit̄ circulus,
p̄ a. illa propositio ideo actio mundi productiva exidit q̄a Deus
vult illam exidere, in quo e difficultas, ut vera, colligitur ex Boetio
tunc, p̄b. 113: oia quæcumq̄ voluit fecit, e ex epta ad Capiteo:
qui opentur oia secundum consilium voluntatis sue, ex his. e. p̄t
quicquid e ideo eē q̄a Deus vult illud eē.

2.º negando. h̄is, nam quando dicitur ideo actio pro-
ductiva mundi exidit q̄a Deus vult illam exidere, sive q̄a ideo
e: ideo Deus producit actionem mundi productivam q̄a Deus vult
illam procedere huiusmodi propositio e quidem vera n̄ in genere
eē efficacis, ut contendit obiectio, sed in genere eē fœalis,
hoc e, si per illam intendas assignare motum n̄e eam fœalem
per quam Deus constituitur fœaliter volens illam actionem
producere, siquidem Deus fœaliter talis constituitur per suam
volitionem necessariam intrinsecam e per actionem mundi pro-
ductivam tanquam per connotatum, quare huiusmodi propositio
e vera in illo sensu in quo e vera p̄a alia propositio: hęc
voluntas ideo amat. Deum potius e, n̄ dicit q̄a vult amare, signi-
ficat̄ per huiusmodi propositionem tm̄ significatur ipsum actum
volitionis vel amoris e radem e eam fœalem, per quam voluntas
fœaliter

finaliter determinatur ad amandum Petrum, quemadmodum a. 101.
Hac propositio n̄ e vera in genere cāe efficientis, hoc e, si per
illam significetur dari in voluntates aliam volitionem priorem
qua sit cāa efficiens amoris Petri, ita etiam propositio illa:
Deo hac actio mundi productiva procedit a Deo q̄ Deus vult
illam procedere, a seipsa n̄ e vera in genere cāe efficientis, q̄
per illam n̄ p̄t assignari alia volitio qua sit cāa efficiens acti-
onis productivae mundi procedentis immediate a Deo.

Ex dictis igitur constat q̄ si quæras cur mundus
existat, & per huiusmodi interrogatorem quæras cāam mundi
efficientem bene respondetur, q̄ Deus vult illum existere, per
huiusmodi e. responsionem assignatur cāa effectiva ipsius
mundi que e volitio Dei libera que Deus efficit ipsam mundum,
quod conditur ex volitione Dei necessaria & ex actione
productiva vel conservativa ipsius mundi per se libera tanquam
ex complemento vel connotato n̄a priori respectu existentia
mundi; si vero quæras cur Deus producat eandem actionem, atq̄
huiusmodi interrogatorem quæras cāam efficientem, n̄ bene respon-
detur q̄ Deus vult, signum per huiusmodi responsionem pro cāa
efficiente eandem actionem assignatur alia volitio Dei antec-
edens ad illam ipsam actionem e liberam, cum in nulla in Deo
sit volitio libera que sit cāa effectiva predicta actionis. si
vero dum dicis cur Deus producat hanc actionem quæras cāam
foalem aut quasi foalem huius rei, bene respondetur q̄ Deus
vult ipsam procedere, signum per huiusmodi responsionem assign-
natur cāa foalis aut quasi foalis illius q̄ e Deum velle pro-
ducere hanc actionem, sicut cum dicis cur hoc e albus &
quæris cāam foalem, recte respondetur q̄ hoc h̄ albedinem, &
cum quæris cur hec voluntas amat Petrum, recte respondetur
q̄ vult amare, qua responsione assignatur cāa foalis aut quasi
foalis, cum e voluntas, quando amat, per actum suum foaliter
determinatur ad amorem & n̄ ad odium, dicitur per illum in actu
exercito velle ipsum amorem quasi reflexe e amare, q̄ amat
aut vult amare.

Hac a. in eo fundantur q̄ sicuti voluntas
creata e p̄ia in actu primo volitiva & cāativa sive effectiva,
volitiva q̄ sit velle per actum eam volitionis aequalis in
ipsa immanentis, effectiva q̄ eundem actum volitionis p̄t,
physice provenire, n̄ quæram per volitionem precedentem, sed tra-
pro sua innata libertate sive p̄ia indifferenti ad operandum
e n̄

& n̄ operandum, siquidem in voluntate antecedente, ad o[mn]i
actum ipsi e potestas physica intrinseca operandi & n̄ operandi
vel operandi opportunum; ita etiam divina voluntas e volitiva
& clara sine effectiva, volitiva nimirum per actum liberae
volitionis constitutum ea affectione intrinseca divinae voluntatis
sive volitionis necessaria e actioni immediate procedente ab
ipso Deo, eadem vero divina voluntas e causalit[er] effectiva
quatenus h[ab]et potestatem physicam licet absolutam agendi & n̄
agendi ad extra, ac proinde sicut voluntas creata primam voli-
tionem e[st] vel efficit n̄ per aliam volitionem antecedentem, sed
tm̄ per suam facultatem physicam e intrinsecam productori e
n̄ producenti volitionem, ita etiam divina voluntas primam
actionem ad extra n̄ e[st] nec efficit per volitionem antecesso-
rem, sed tm̄ per suam facultatem physicam, agendi e, n̄ agendi,
neq[ue] haec obstant Scripturae locis supra relatis ubi dicitur o[mn]ia
quae vult facit, operatur o[mn]ia secundum consilium e[ss]e,
nam huiusmodi verbis tm̄ significatur q[uo]d Deus volendo faciat
quae facit, q[uo]d verum e, nam licet verum e q[uo]d h[ab]eo nullum actum
volitionis producat nisi saltem e in actu exercito illius ubi mo-
do supra explicato, ita etiam de ipsa prima actione a Deo proce-
dente, quae tanquam connotatum constituit divinam volitionem
liberam, verificatur n̄ in genere eae efficientis, sed in genere eae
focilis q[uo]d ut volita neq[ue] in actu exercito sine ut quo, licet
n̄ sit volita in actu signato e ut quod per aliam volitionem
reflexam.

Et haec utiq[ue]
Dices: si haec propositio: ideo, Deus vult producere
hanc actionem, vera e in genere eae focilis, sequitur etiam e veram
in eodem sensu, hanc aliorum, propositionem: ideo Deus vult hanc
actionem, q[uo]d nec actus existit vel a Deo procedit, sed consequens
videtur e[ss]e falsum &. sequela me: p[ro]p[os]itio e eadem r[ati]o.

Respondent aliqui si in rigore metaphysico loquamur, ve-
rum e[ss]e q[uo]d dicitur in maiori obiectionis, n̄ in illum modum loquendi
usurpanti, siquidem dicere solent: ideo voluntas peccat q[uo]d vult peccare,
n̄ tm̄ dicens ideo voluntas vult peccare, q[uo]d peccat, licet haec etiam
propositio si loquamur in rigore metaphysico sit vera in genere
eae focilis, r[ati]o. ac cur illa propositio n̄. a. haec sit vana eodem
modo loquendi e, inquirunt, q[uo]d per huiusmodi propositiones in-
ferimus explicare eadem r[ati]onem focilem salis effectus, cuius assig-
nate congrueat illis & ultra quoniam nihil aliud connotat, inquirunt,
atq[ue] talis r[ati]o e ipse usus vel primum exercitum libertatis
quo

quo voluntas foaliter se determinat ad hanc partem tunc ad pcc - j02.
catum, qd multo melis & claris explicatur per illud vult, quam
per productionem actionis peccati, vix melis explicatur per hanc
propositionem ideo voluntas peccat qd vult peccare, quam per illam
ipsa voluntas vult peccare qd peccat, atq ita voluntas simili de
ca in propositionem illam Deo hac actio procedit a Deo qd Deus
vult illam a se procedere, et iuxta eorundem loquendi modum, n o.
hanc: ideo Deus vult hanc actionem a se procedere, qd eadem actio
ab ipso procedit, per illam a. recte, explicatur primum divina
libertatis exercitium quo se determinat ad huiusmodi actionem,
h a. per posteriorem propositionem; huiusmodi responso e satis
bona.

¶ Den etiam qd hanc eoz etiam propositionem ideo
Deus vult hanc actionem qd hanc actio existit siue procedit a Deo,
metaphysice loquendo et seram in genere ca foalis, n quidem
foaliter, sed realiter & modaliter, sed a. e. qd licet per huiusmodi
propositionem vere principia intrinseca volitionis Dei libere
assignentur, nimirum actio Dei ad extra e ipsa divina volun-
tas, n th assignantur ea rade qua eandem Dei volitionem consti-
tuunt, s: qd effectus intrinseca divina voluntatis in recto
sumpta cum ipso actione ad extra connotative, e in obliquo accepta
constituit volitionem Dei liberam, per illam a. propositionem
ideo Deus vult hanc actionem e. qd hanc actio existit vel procedit
a Deo, ita assignantur principia constitutiva volitionis Dei li-
berae, ppsinde, ac n divina voluntas in obliquo vel connotative
e actio ad extra in recto sumpta eandem volitionem constitueret,
quare nec n bene dixeris coena e tempus respectum cum co-
mestione, qd per huiusmodi propositionem principia coene consti-
tutiva n eo modo assignantur quo illam constituent, sed diverso,
cum ipsa coestio in recto e tempus respectum in obliquo
locum constituat, simili etiam de ca n bene dicitur ideo
Deus vult hanc actionem existere qd hanc actio a Deo existit;
qd si dicas etiam quando dicitur ideo hanc actio a Deo procedit
qd Deus vult illam a se procedere, per illa verba qd Deus vult
illam a se procedere, n assignantur principia illis qd hanc
actionem a Deo procedere eo modo quo hoc constituent, si-
quidem actionem a Deo procedere dicit in recto actionem quam in
obliquo hoc importat hoc Deus vult actionem a se procedere, ac
ppsinde praeserta propositio in genere ca foalis, est vera non
foaliter sed tm realiter & modaliter. Qd verum e qd dicitur
nihil-

nihilominus eadem propositio e iuxta eorum modum loquendi,
n. a. hac. dico Deo vult hanc actionem a se procedere. pro hoc
actio ab ipso procedit. Ratio. a. e. qd per illam propositionem
assignatur primum divine libertatis exercitium, per qd se de-
terminat ad ponendam talem actionem, quo cognito illud conqui-
escit nec quicquam ulterius vult inquirere, & ideo talis propo-
sitis censetur vobis e purpuri ides, contra vero posterior
propositio illud n probat, e ex altera parte n se vera in
genere caa factis nisi realiter e. m. d. h. b. r. modo supra expli-
cato, e ideo censetur inutilis e & prater eorum loquendi modum.

Obijciat uto: si volitio Dei libera necessario e
e. r. a. l. i. t. e. r. c. o. m. p. l. e. a. t. u. r. p. e. r. a. l. i. q. u. a. m. a. c. t. i. o. n. e. m. D. e. i. a. d. e. x. t. r. a. s. u. g. g. e. r. e. t. u. r.
q. u. a. n. t. i. b. e. t. v. o. l. i. t. i. o. n. e. m. D. e. i. l. i. b. e. r. a. m. i. n. d. i. v. i. d. u. a. l. e. m. c. o. n. d. i. t. i. o. n. i.
p. e. r. a. l. i. q. u. a. m. p. e. c. u. l. i. a. r. e. m. e. i. n. d. i. v. i. d. u. a. l. e. m. a. c. t. i. o. n. e. m. a. d. e. x. t. r. a. i. n. t. e. t.
n. e. c. e. s. s. a. e. s. t. a. s. s. i. g. n. a. r. e. s. e. m. p. e. r. a. l. i. q. u. a. m. v. a. r. i. e. t. a. t. e. m. r. e. a. l. e. m. r. a. d. e.
c. a. u. s. D. e. i. v. o. l. i. t. i. o. d. i. c. e. t. u. r. t. e. r. m. i. n. a. r. i. p. o. t. i. u. s. a. d. h. o. c. o. b. i. e. t. u. q. u. o. d.
a. d. a. l. i. u. d. s. e. d. h. o. c. e. f. a. l. s. u. m. e. M. a. i. o. r. v. i. d. e. t. u. r. p. e. r. s. e. p. a. t. e. r. e.
M. i. n. o. r. p. r. o. b. a. t. q. d. D. e. u. s. p. o. t. u. i. t. v. o. l. l. e. p. r. o. d. u. c. e. m. u. n. d. u. m. v. i. g. e. x. a. l. i. o.
f. i. n. e. a. c. c. i. d. e. n. t. a. l. i. v. e. l. e. x. t. r. i. n. s. e. c. o. d. i. v. e. r. s. o. a. b. i. l. l. o. q. u. e. m. d. e. f. a. c. t. o.
p. r. o. d. u. c. t. u. s. e. s. t. e. t. h. i. s. i. m. u. n. d. u. s. f. u. i. s. s. e. t. a. D. e. o. e. x. a. l. i. o.
f. i. n. e. v. o. l. u. n. t. n. u. l. l. a. e. s. t. v. a. r. i. e. t. a. t. e. m. e. x. p. a. r. t. e. m. u. n. d. i. r. a. d. e. c. a. u. s. d. i.
c. e. r. e. t. u. r. v. o. l. u. n. t. e. x. t. a. l. i. f. i. n. e. s. e. d. e. o. r. u. m. m. o. d. o. s. e. h. a. b. e. r. e. t. s. i. c. u. t.
n. u. n. c. e. n. i. l. m. i. n. u. s. v. o. l. i. t. i. o. D. e. i. l. i. b. e. r. a. v. e. r. o. d. i. c. e. t. u. r. t. e. r. m. i. n. a. r. i.
a. d. m. u. n. d. u. m. q. u. o. d. t. a. l. e. m. f. i. n. e. m. q. u. o. d. t. h. n. u. n. c. d. i. c. i. n. o. n. p. o. t. e. s. t. e. f. a. l. s. u. m.
e. q. d. q. u. a. n. t. i. b. e. t. v. o. l. i. t. i. o. D. e. i. l. i. b. e. r. a. c. o. n. d. i. t. i. o. n. a. t. u. r. p. e. r. a. l. i. q. u. a. m.
a. c. t. i. o. n. e. m. p. e. c. u. l. i. a. r. e. m. e. i. n. d. i. v. i. d. u. a. l. e. m. a. d. e. x. t. r. a. d. i. v. e. r. s. i. o. n. e. m. a. q. u. o.
c. a. n. g. a. l. i. o.

R. negando min: ad probium dico si mundus
productus est a. l. i. o. f. i. n. e. m. d. i. v. e. r. s. u. m. a. b. e. o. q. u. e. m. d. e. f. a. c. t. o.
p. r. o. d. u. c. t. u. s. e. s. t. p. e. r. a. l. i. a. m. a. c. t. i. o. n. e. m. r. e. a. l. e. m. d. i. v. e. r. s. a. m. a. b. e. a.
q. u. a. d. e. f. a. c. t. o. D. e. u. s. i. l. l. u. m. p. r. o. d. u. c. i. t. f. u. i. s. s. e. t. i. n. i. l. l. o. c. o. m. p. r. o.
d. u. c. t. u. s. n. e. q. u. e. s. p. e. r. v. l. l. u. m. e. f. f. e. c. t. u. m. s. u. a. m. o. r. d. i. n. a. r. e. a. d. v. l. l. u. m.
f. i. n. e. m. q. u. i. n. i. d. f. a. c. i. e. t. p. e. r. a. l. i. q. u. a. m. a. c. t. i. o. n. e. m. q. u. a. e. x. s. u. a.
r. a. d. e. i. n. d. i. v. i. d. u. a. l. i. v. e. l. i. n. t. r. i. n. s. e. c. a. i. l. l. u. m. r. e. p. r. o. d. u. c. i. t.

Dices: si hoc est verum, reperiretur actionem qua
Deus de facto creavit hominem fuisse p. r. o. d. u. c. t. u. m. e. q. u. e. s. e. m. r. e.
c. u. n. d. u. m. s. u. b. d. i. r. a. m. s. e. d. h. o. c. e. q. u. o. f. a. l. s. u. m. e. M. i. n. o. r. p. r. o. b. a. t. q. d. q. u. a.
t. a. l. i. s. a. c. t. i. o. e. r. a. t. d. e. b. i. t. a. n. a. t. u. r. h. o. m. i. n. i. s. S. e. q. u. e. l. a. m. a. i. o. r. i. s. p. r. o. b. a. t. q. d. D. e. u. s.
d. e. f. a. c. t. o. p. r. o. d. u. c. i. t. h. o. m. i. n. e. m. a. d. f. i. n. e. m. b. e. a. t. i. t. u. d. i. n. i. s. p. r. o. p. r. i. a. t. u. r. e.
p. r. o. p. r. i. a. i. l. l. a. h. o. m. i. n. i. p. r. o. d. u. c. t. i. o. e. x. s. u. a. e. n. t. i. t. a. t. e. h. a. b. u. i. t. o. r. d. i. n. e. m.
a. d.

ad beatitudinem supernam, et per consequens eadem productio, Jo 3.
in sua rebus sunt signa alia, cum pax n̄ deberetur nisi post
pax nisi in ordine ad finem supernam.

¶ Regendo min. e. eius probationem, neg. e. illum
abundum sequitur ex eo, qd dicitur productionem hois. fuisse
supernam ex fine superna quem respiciebat, et dico n̄ fuisse
hanc debitam, siquidem neg. pax hois fuit debitum et a Deo
ordinatur ad finem supernae beatitudinis.

Dicitur: si Deus velle, aliquid negativum v. g.
negationem productionis mundi vel unum creaturarum pp. diversos
fines, vel huiusmodi diversitas volendi praesertim negationem pro-
ductionis mundi n̄ potest referri in aliquam actionem diversam,
siquidem tunc nulla proxi. est actio posita a parte rei sed est
negatio cuiuscumq. actionis ad extra, ratio cuius Deus potest ne-
gationem productionis universi ordinare ad hanc vel illam finem
in partibus.

¶ Quod Valentini de Henrici sup. 37. n. 88.
sicut in productione rei positiva datur varietas ratio dicitur
se productionis, sic etiam in negatione rei producta datur varietas
ratio diversa privationis causalitatis vel actionis, quatenus sup-
ponitur privatio diversae causalitatis positive quia illa res produci
potest, ita ut tota sint privationes causalitatis vel actionis produ-
ctivae rei, quod est motiva adaequata aut fines adaequati pp. quos
res a Deo n̄ producitur.

¶ Sed contra hanc rationem e. qd quando ali-
qua res n̄ producitur, tunc n̄ soluta e. privatio unius causalitatis
vel actionis, sed omnem quibus illa res produci potest & ex privatione
praedictarum unum actionem colligitur negationem rei n̄ fuisse
a Deo intentam sive volitam magis pp. hanc finem quam pp.
illum.

¶ Quod e. quando Deus caet sive vult negationem
aliquam rei, tunc ratio negationis causalitatis terminata ad ipsam
rem, vult eandem negationem pp. vel finem pp. quos Deus illam
velle. pp. si videlicet nullam ponat actionem ad extra. coher-
rum si Deus velit negationem rei pp. hunc tm finem e. n̄ pp. alium,
adhuc e. necessaria aliqua ratio ad extra, ratio cuius Dei volun-
tas terminetur sive determinetur ad ponendam negationem
pp. hunc potius finem quam pp. alios.

¶ Obiicit Gb. auxilium gratiae actualis prae-
sistentis, quia Deus praevenit peccatorem et efficaciter elicit
consti-

contribuionem procedit a Deo ex fine contribuionis efficaciter
volito & si actus liber Dei complectitur per actionem extrinsecam,
sequitur actionem, qua produceret illa inspiratio sive auxilium
grae preveniens cum eadem actione identificatum, habere
ordinem sibi intrinsecum ad contribuionem efficaciter volitam,
quem si hic actus qua produceret alia grae preveniens ex fine
contribuionis ineffaciter volita. Sed illa prima inspiratio
in sua entitate talis e, ut cum ipsa non possit coniungi, dissonans
vel carentia contribuionis.

Et negans primam consequentiam obiectionis,
id e, qd auxilium grae actus immediatè procedens actum
contribuionis habet ordinem sibi intrinsecum ad contribuionem
a Deo efficaciter volitam, et proinde si sequitur qd auxilium
grae preveniens immediatè illam procedens ut ex se tale,
ut videtur cum eo non possit coniungi carentia actus contribuionis vel
actus oppositus. Sed si quatenus quatenam sit actus ad extra quam
importat cogit solutio Dei libera qua Deus efficaciter vult
actum contribuionis in peccatore. Sed huiusmodi actionem debere
necessario e, mediatam ad actum contribuionis e, distinctam ab
actibus illius e voluntatis, in quibus consistit res auxilij grae
efficacis immediatè procedentis actum contribuionis, sicut
hic praedictam actionem e illam qua Deus in instanti, quo
elicitur actus contribuionis, conservat ipsam peccatoris subtram
ex intentione efficacij eiusdem contribuionis. huiusmodi e:
actio sit complecti vel terminare divinam intentionem aut
imperium efficacem, ex quo sequetur alia actio productiva
auxilij proximi grae prevenientis, qua ad actum contribuionis
si intrinsece sed tamen extrinsece sit ordinata, quae modo modum
actus imperat h extrinsece ex sua entitate, sed tamen extrinsece
e ordinata ad finem ipsij actus imperantis, neq; verò hoc talis
libertatem nostram, siquidem ad eam sufficit ut volentes possit
disponere sive carentiam actus contribuionis aut actum eodem
contribuionis oppositum coniungere, cum ipsi qua se tenent ex
parte actus proximi sive principij proximi consentens vel actus
contribuionis, licet non possit illum coniungere cum principio remoto
eiusdem actus vel consentens.

Ex praedictis colligi potest qd licet actus Dei,
liber necessario importet aliquam actionem externam quae non
possit e ab aeterno, si tamen Deus sit velle aliquid de novo in
tempore qd ab aeterno non volent, quatenus e, quando Deus

produxit primam creaturam v: g. Angelum tunc verum fuit 104.
dicere nunc Deus primo agit ad extra producendo Angelum,
n tñ tunc verum fuit dicere nunc primo Deus vult Angelum
producere, sed verum fuit dicere Deus ab aeterno voluit
producere Angelum in hoc instanti, rñ e, qđ cum voluntas
aut volitio Dei necessaria sit infinite effecta in rñe voliti-
onis; ex eo qđ in tempore est futura actio productiva
Angeli; & eadem actio æquivalenter fuit ab aeterno in ordine
ad hoc qđ volitionem Dei terminavit, sive qđ volitio Dei
necessaria ab aeterno haberet rñem libere volitionis exiden-
tiae Angeli, quatenus Deus ante existentiam & productionem
Angeli potuit facere ea oia quae potuisset facere, si per im-
possibile ab aeterno habuisset volitionem ubi superadditam
producendi Angelum in tali temporis instanti, ubi fuisse
v: g. preparare locum & alia huiusmodi ipsi Angelis
creandi tempore sequenti, qđ a. predicta actio productiva An-
geli fuerit ab aeterno æquivalente modo explicato, ita ut Deus
fuerit vere ab aeterno ~~potuit~~ ^{volens} producere Angelum in tali instanti,
potuisset quoque ~~potuit~~ ^{poterat} etiam pot. Dei fuisse ab aeterno
volens æquivalenter, quatenus ante existentiam Angeli voluit
potuit facere oia effectus quos potuisset facere si ab aeterno ha-
buisset volitionem creandi Angelum in tali temporis instanti ubi
superadditam: constat imprimis ex illis ad Ephes. 1: elegit nos
ante mundi constitutionem, & quibz manifestum e Deum habuisse
volitionem liberam circa salutem praedestinatorum antequam eēt
ulla Dei operatio ad extra, & ideo actio ad extra, quae divina
volitio terminata e ad salutem praedestinatorum, vere antequam
esset tunc ab aeterno fuit æquivalenter modo supra expli-
cato. Praeterea idem fit qđ si Deus n voluit ab aeterno
Angeli existentiam pro tali tempore, vel hoc optum e, ex eo qđ
Deus n potuit illum velle ab aeterno, vel ex alia rñe. primū
v: g. qđ cum Deus ab aeterno cognoverit existentiam Angeli
possibilem in tali tempore, sub rñe boni, & per consequens
sub rñe volubilis questum e ex parte eiusdem existentiae
Angeli, si Deus n voluit ab aeterno existentiam Angeli pro tali
tempore, huiusmodi impōta n pot. referri in obitu huius tm in
quam Deum, atq. ita in Deo committeretur imperfectio, quae tñ
illi plane regnaret. qđ a. nulla alia fuerit causa, quam
Deus n voluerit ab aeterno existentiam Angeli in tali tempore,
fit qđ n pot. assignari & dicendum e Deum ab aeterno voluisse
ea

ea oia qua vult in tempore, ita vt nihil e nouo velit nec
velle possit in tempore sed ab aeterno si voluerit.

2do colligitur ex dictis diuinam voluntate
si potest mutari ita, vt velit nunc sed prius volebat vel contra,
nam cum si possit esse decretum nouum Dei sine aliqua mutade
ex parte obiecti, nec vlla mutado realis possit incipere, de nouo
esse futura sit ab aeterno si erat futura, si sit voluntas Dei
terminari de nouo ad vllum obiectu aliter quam antea termina-
retur.

Dices: Deus nunc odit Petrum peccatorem
quem prius amabat quando erat iustus sed datur mutado in
diuina voluntate in circa eundem Petrum, et quidem ita vt
iniciat velle aliquid de nouo sed prius si volebat aut incipiat
odire Petrum quem prius si odiebat.

Et in Deo ab aeterno fuisse amorem et odium
circa Petrum ita vt ab aeterno amaueit Petrum pro tempore
quo e iustus, et ab aeterno eandem Petrum odieit pro tempore
quo e peccator, quare cum amor et odium Dei sint circa
Petrum pro diuerso tempore, et amor Dei necessarius connotet
iustitiam Petri, odium vero connotet peccatum eundem Petri
pro alio tempore diuerso existens, cogitur, hoc actus amoris et
odij si esse inter se contrarios, ac potius si esse mixtum sed sicut
et fuerint ab aeterno in ipso Deo. qui vero dicunt actum liberum
superaddere entitati necessarium ipso Dei aliquam facultatem
illi intrinsecam, quae consistens in ipsa entitate, necessaria
diuinae voluntatis precise sumpta, maiorem hinc difficultatem
in explicanda quam ratione in Deo si sint actus contrarii nempe
amoris et odij circa vnam et eandem personam.

Tertio colligitur Dei voluntatem si potest suspendere
actum volitionis et nolitionis circa vnam et eandem rem vnde
vniuersaliter acceptam, nam cum libera Dei volitio creandi Angelum
et v. g. nihil aliud sit quam entitas necessaria diuina vo-
luntatis cum actione productiua Angeli et futura, et nolitio
creandi Angelum et sit eadem entitas diuinae voluntatis cum
negado, et actionis productiuae Angeli et futura, et impossibile sit
sed si sit futura actio aliqua productiua Angeli et aut
negado oris actionis productiuae Angeli et, requiritur necessarium
esse vt Deus hat liberam volitionem aut nolitionem circa An-
geli et existentiam, et consequenter circa quamlibet aliam rem,
cum sit eadem eorum ratio.

Quarto

Quarto ex supradictis colligitur, qd sicut Deus per
nullam novam perfectionem vel per nullum pradicatum sibi
intrinsicum & formaliter distinctum a reliquis vult rei creata
existentiam, sed per illud ipsum, quo vult bonum inextinctum, vult
etiam quantum e ex se de bonum creatum, ita etiam nullum
bonum creatum amabile, ut ametur & a Deo ^{vult} ut Deus in
eo sibi complacere, requirit novum pradicatum in Deo formaliter
distinctum a reliquis, sed Deus per illud pradicatum quo se amat
& sibi complacet amat etiam oia amabilia creata & in is sibi
complacere eo ipso qd ponatur a parte rei.

Quinto colligitur, qd licet Deus a sola sua per-
fectione intrinsicca & necessaria, tanquam a spū de omni-
nietur libere volens creaturas, n̄ tñ sine connotatōe contra-
genti alicuius casualitatis n̄ denominatur, & ideo denominatō
ab illa perfectione connotatum illud involuente, proveniens
n̄ e necessaria, sicut e. effectus abis divini pradicis secundum
se & abis connotato sumpta n̄ e illius aut volitō creaturæ,
ita etiam sine eodem connotato n̄ denominat Deum intelligen-
tem aut volentem contingentor creaturam, & ideo volitō Dei
libera licet sit necessaria secundum qd dicitur in rector, &
tñ libera & contingens secundum id qd dicitur in obliquo. Ex
his a. obiter habet hoc ee discrimen inter volitionem Dei libe-
ram & volitionem creatam liberam, qd volitō creatā secundum
se totam e libera & contingens, contra vero volitō Dei libera
n̄ e libera & contingens nisi secundum complementum per vel
actionem complementivā impotatam, qd dicitur a. hac est diver-
sitas inter volitionem Dei liberam & liberam volitionem crea-
tam, in hoc tñ conveniunt qd sicut in nra voluntate nulla
pradicat nō prior nra illam determinans ad hanc volitionem
poty quam ad illam, ad ad sumptum aliquo rāo inelicans per
se cognitionem proponentem opōte & nāam voluntatis, ita
etiam divinam volitionem liberam nulla pradicat rāo deter-
minans divinam voluntatem ad illam.

Sexto colligitur id per qd Deus e caa, sicut per
principium agendi, de aliquid Deo intrinsicum namqz ipsam Dei
perfectionem absolutam & necessariam, id tñ per qd Deus e caa
factualis tanquam per viam e casualitatem actualem, n̄ e aliquid
Deo intrinsicum, sed e ipsam casualitatem in tempore positam,
que etiam ut futura sufficit ut divina voluntas intelligatur ab
aeterno terminata ad existentiam creaturæ futura, sicutem
per

per suam entitatem aeternam connotando causalitatem sibi
intrinsicam & actualis volitio Dei in quam ordinatur
causalitas. Ex his a. colligi potest discrimen inter termi-
nationem scilicet, & voluntatis diuersas obiectum, scilicet terminans, scilicet
ad obiectum secundum modum & posteriori respectu veritatis obiecti quae
connotatur, siquidem veritas obiecti ab eodem terminante prae-
ponitur, & vera est ista proportio causalitatis scilicet vera diuina ter-
minatur ad tale obiectum quod ipsam habet in se veritatem intelligibilem;
contra vero terminatio diuina volitionis ad creaturam volitam
non est posterior respectu existentiae eiusdem creaturae, sed nae prior,
siquidem actus diuinae volitionis libera per causalitatem & acti-
onem quam connotatiue inuoluit tribuit existentiam crea-
turae volite.

Septimo colligitur quod licet & omnis diuina volitio
libera importet aliquam actionem ad extra, & tamen inde sequitur
omnem volitionem Dei liberam esse efficacem absolute & simpliciter,
quamuis est. ut volitio Dei libera sit efficax alicuius obiecti, eo
quod necessario inuoluit aliquam actionem ad extra vel negationem
aliquam talis actionis, ut tamen esse inefficax respectu alterius
obiecti, nam quando Deus ex affectu inefficaci dandi Petro vi-
vitam aeternam tribuit illi vocacionem & auxilium gratiae, tunc vo-
litio per quam Deus Petro dat huiusmodi auxilium est quidem effi-
cax respectu auxiliorum, & tamen inefficax respectu finis sine gloria
aeterna inefficaciter intenta aut volite ipsi Petro.

Denique colligitur, quod istam omnis volitio Dei
libera terminatur per aliquam actionem ad extra, & idcirco,
necessario omnis diuina volitio libera sit executiva alicuius obiecti,
non tamen necesse est ut sit executiva respectu cuiuscumque obiecti per ipsam
voliti, siquidem potest Deus per aliquam actionem realem ponere
gratiam: ut per unum Petro, cum intentione dandi eidem Petro gloriam,
ita ut eadem actio habet ordinem ad gratiam tanquam ad obiectum
executivae volitionis, ad gloriam vero tanquam ad finem intentum
in productione gratiae, ex quo potest unam esse eandem volitionem Dei,
liberam potest habere rationem executionis respectu unius obiecti & rationem
intentionis respectu alterius.

Disputatio III.